

2008/4 (oktober-november-december)

- Beheerswerken voor Gladde Slang op de Kalmthoutse Heide
- Informatieve folder Hazelworm in Leuven
- Beheerswerken in heidegebieden van Wechelderzande: nieuwe stimulans voor Adderpopulatie in de regio?
- Nieuwe waarnemingen van paedomorfe salamanders en van Alpenwatersalamander met gevlekte buik
- Exotische groene kikkers veroveren Belgische (tuin)vijvers
- Padden en kikkers kunnen in Uitkerkse Polder binnenkort weer veilig de weg oversteken
- Krokodillen en maagzuur
- Tongen bij kameleons en longloze salamanders
- Nieuw boek: 'Het verborgen bestaan van de Gladde Slang'
- Voor u gelezen...
- Alle middelen zijn goed om te reizen!

Beheerswerken voor Gladde Slang op de Kalmthoutse heide

De Gladde Slang (*Coronella austriaca*) (fig. 1) is een bijlage IV soort van de habitatrichtlijn. De deelstaten van de Europese Unie zijn dus verplicht een gunstige staat van instandhouding voor deze soort te waarborgen. Concreet betekent dit dat het natuurlijk verspreidingsgebied niet kleiner mag worden en dat er voldoende habitat moet overblijven om de populaties op lange termijn te kunnen behouden. Op de Rode Lijst van amfibieën en reptielen in Vlaanderen (Bauwens & Claus, 1996) staat de Gladde Slang opgenomen in de categorie 'kwetsbaar'. Sinds de publicatie van die lijst is de toestand er zeker niet op verbeterd. Gladde Slang is een prioritaire soort (Colazzo & Bauwens, in publ.) voor de provincies

Fig. 1. Gladde Slang (*Coronella austriaca*)
(foto Jan Van Der Voort)

Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant. Jammer genoeg is de soort in Vlaams-Brabant waarschijnlijk al uitgestorven. De Gladde Slang werd sinds het verschijnen van de vorige atlas nog gemeld uit 64 IFBL-km-hokken; 52 (81 %) daarvan situeren zich in Limburg, 12 (19%) in Antwerpen. In Antwerpen concentreren de waarnemingen zich in hoofdzaak op de Kalmthoutse Heide. De andere waarnemingen (twee IFBL-hokken) situeren zich op het grondgebied van de gemeente Mol.

Alhoewel Gladde Slang minder gevoelig blijkt te zijn aan grootschalig plaggen en intensieve begrazing dan bv. andere reptielen zoals Adder (*Vipera berus*) en Levendbarende Hagedis (*Zootoca vivipara*) (Lenders, 2008) wordt de soort in het grenspark De Zoom - Kalmthoutse Heide vooral buiten de begrazingspercelen waargenomen. Op het zuiden gerichte bermen en drogere landduinen met vochtige heide in de directe nabijheid blijken de favoriete habitat. Veel van die bermen zijn echter sterk verbost door opslag van Grove Den en berk.

Op 5 december 2008 werd daarom een eerste werkdag georganiseerd met als doel het verwijderen van de houtopslag (fig. 2) langs een wegberm. Een groep enthousiaste medewerkers van het Grenspark, Natuurpunt Kalmthout, Namira, KNNV, Natuurpunt Zemst en Hyla slaagden er in om 500 m berm over een breedte van twee tot drie meter te kappen. Door deze kaalkap kunnen de nog resterende Struikheide (*Calluna vulgaris*) en Pijpenstrootje (*Molinia caerulea*) zich opnieuw ontwikkelen tot een structuurrijke heidevegetatie, de ideale habitat voor de Gladde Slang. Op 31 januari 2009 wordt een tweede kaalkap op een andere berm georganiseerd. Geïnteresseerden nemen contact op met Ignace Ledegen (03 667 64 98; e-mail: i.ledegen@grensparkzk.be) of Rudy Willockx (015 414117).

Fig. 2. Door het verwijderen van dennenopslag langs een op het zuiden gerichte wegberm wordt een bijkomend zomerhabitat gecreëerd voor drachtige vrouwtjes van de Gladde Slang (foto's Robert Jooris)

Literatuur

Bauwens D. & Claus K., 1996. Verspreiding van amfibieën en reptielen in Vlaanderen. Uitgave van De Wielewaal Natuurvereniging v.z.w.

Colazzo, S. & Bauwens, D. (2004). Aanwijzen van prioritaire soorten voor het natuurbeleid in de Vlaamse provincies. Verslag van het Instituut voor Natuurbehoud, Brussel. In publ.

Lenders A.J.W., 2008. Populatie dynamica bij reptielen in relatie tot het terreinbeheer. Natuurhistorisch Maandblad, 97(8): 161-168

Informatieve folder over Hazelworm in Leuven

De Hazelworm (*Anguis fragilis*) wordt met regelmaat waargenomen in hartje Leuven, meer bepaald in de Ridderstraat en de Keizerbergsberg. Omdat niet-kenners deze reptielen nogal eens voor een slang aanzien (met de kans dat ze dood worden gemept), heeft de milieudienst van Leuven een informatieve folder opgesteld die zal gepost worden in de bussen van de bewoners van de respectievelijke locaties. Meer info: Milieudienst Stad Leuven, Aarschotse steenweg 68, 3012 Wilsele (016 211813; e-mail: kim.peetres@leuven.be)

Beheerswerken in openbare bossen van Lille : een nieuwe stimulans voor Adderpopulatie in de regio?

Tijdens de winterperiode van 2007-2008 werden beheerswerken uitgevoerd in enkele openbare bossen te Lille-Wechelderzande. Hier liggen de laatste foerageergebieden van de Adder (*Vipera berus*) (fig. 3 boven) in dit deel van de Kempen. Op één locatie werd er een kaalkap uitgevoerd van oprukkende dennen en berken en werden strookjes vergraste, oude heide geplagd (fig. 3 onder). Met het plagsel werden kleine taluds aangelegd waarop Adders kunnen zonnen.

Ook elders werd er door de ploeg van de milieudienst van de gemeente Lille (en onder begeleiding van boswachter Werner De Kinderen (ANB), verantwoordelijke voor de regio Gierle-Lille-Wechelderzande-Poederlee) een kaalkap van Corsicaanse Den gerealiseerd. Dit zal eveneens de populatie Levendbarende Hagedissen (*Zootoca vivipara*) ten goede komen. Deze hagedissen vormen een belangrijke prooi voor Adders, vooral dan voor juveniele en subadulte dieren. In het najaar van 2008 en het vroege voorjaar 2009 zal er - verspreid over verschillende bospercelen - een kleine twee ha bos worden gekapt. Doel: heideherstel en specifiek adderbeheer. Een aanzienlijk deel van deze geplande kaalkappen situeert zich in een vrij vochtig gebied. Door deze beheerswerken groeit het potentieel adderbiotoop

Fig. 3. Door het kleinschalig plaggen (foto onder) wordt de vergraste heide structuurrijker wat nieuwe levenskansen biedt aan de Adder (*Vipera berus*) (foto boven)
(foto's Jan Van Der Voort en André Van Hecke)

aanzienlijk in omvang aan en krijgt het heidegebied op termijn meer structuur met o.a. vegetaties van Pijpenstrootje (*Molinia caerulea*), Gagel (*Myrica gale*), Dopheide (*Erica tetralix*), Struikheide (*Calluna vulgaris*) en Blauwe Bosbes (*Vaccinium myrtillus*). Ook in de toekomst zal jaarlijks een tweetal ha dennenbos worden omgevormd tot heide. De geïsoleerde heidepercelen zullen hierdoor opnieuw met elkaar worden verbonden door mantel- en zoomvegetaties. Verschillende ha bos omheen deze heiderelicten, zullen eveneens worden omgevormd van dennenbos naar hakhout met berk en Zomereik als dominerende houtige gewassen in de struiklaag. Alle beheerwerken kaderen in het recent goedgekeurd bosbeheerplan van de openbare bossen in de gemeente Lille.

De adderpopulatie in Lille-Wechelderzande is de enige resterende populatie buiten het Groot Schietveld in Brecht en wordt momenteel op enkele tientallen exemplaren geschat. Het omzetten van ruim 40 ha monotoon dennenbos naar mantel- en zoomvegetaties, structuurrijke heide en hakhout zal ongetwijfeld de adderpopulatie in de toekomst verder doen toenemen waardoor dieren kunnen uitzwermen om nieuwe gebieden in de omgeving te koloniseren.

Nieuwe waarnemingen van paedomorfe salamanders en van een Alpenwatersalamander met gevlekte buik

In de Hylaflits 2005/4 publiceerden we twee foto's van een Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) met gevlekte buik. De dieren werden gevonden in een tuinvijver in Lochristi. Merkwaardig omdat Alpenwatersalamanders normaal een ongevlekte orangerode buik hebben. Exemplaren met een vlektekening blijken een zeldzaamheid.

Tijdens een inventarisatie in mei 2008 ving Peter Engelen in het natuurreservaat van de Vallei van de Itterbeek (Maaseik) opnieuw een Alpenwatersalamander (fig. 4) met gevlekte buik. Blijkbaar komen dergelijke dieren dus toch wel meer voor. Syntoop levende andere soorten amfibieën waren Kamsalamander (*Triturus cristatus*), Kleine Watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Gewone Pad (*Bufo bufo*), Bruine Kikker (*Rana temporaria*), Boomkikker (*Hyla arborea*) en Bastaardkikker (*Pelophylax esculentus*). Vermeldenswaardig was eveneens de aanwezigheid van heel wat paedomorfe (neotene) dieren in die omgeving. Hun buik was aanvankelijk geelbeige gekleurd maar verkleurde later tot oranje. Deze paedomorfe salamanders metamorfoseerden in de herfst tot normaal volwassen dieren, nadat ze zich in de lente ervoor hadden voortgeplant. Neotene Kleine Watersalamanders werden ook gevonden in een poel in De Kluis te Hamont-Achel, op de Sint Maartensheide te Bree en in een met grondwater gevulde tuinvijver in Maasmechelen waarin zowel paedomorfe Alpen- als Kleine Watersalamanders rondzwommen. Zou er in Limburg bijzonder water vloeien?

Fig. 4. Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) met gevlekte buik. Een niet zo zeldzaam verschijnsel? (foto Peter Engelen)

Exotische groene kikkers veroveren Belgische (tuin)vijvers

Iedereen kent ze wel: groene kikkers. Is het niet aan hun opvallende uiterlijk, dan wel aan hun luide gekwaak op zwoele zomeravonden. Menig tuinvijver bulkt ervan, en indien je er geen hebt in je tuinvijver maar er wel wil, dan koop je ze toch gewoon? Aangezien onze inheemse groene kikkers wettelijk beschermd zijn, is handel in en vervoer van deze kwakers echter verboden. Maar geen wet die verbiedt om gelijkaardige, andere exotische soorten in te voeren en te verkopen, zolang ze niet wettelijk beschermd zijn in België en in hun land van herkomst. Onder de noemer 'Egyptische groene kikkers' worden bv. Levantijnse Meerkikkers (*Pelophylax bedriagae*) (fig. 5 onder) vrij in de handel worden verkocht. Ze zijn echter enkel door specialisten van inheemse soorten te onderscheiden en effectieve controle op de oorsprong van de verhandelde kikkers ontbreekt volledig. Bovendien weet niemand in welke mate deze uitheemse soorten een bedreiging vormen voor inheemse planten en dieren en of ze kruisen met inheemse kikkersoorten.

In een zopas gepubliceerde studie in het vaktijdschrift *Molecular Ecology* onderzochten Griet Holsbeek en medewerkers van de Katholieke Universiteit Leuven het reilen en zeilen van exotische kikkers in Vlaanderen. In meer dan de helft van de onderzochte locaties waren Europese Meerkikkers (het grote neefje van onze inheemse Bastaardkikkers) of andere uitheemse soorten aanwezig. De Europese Meerkikker (*P. ridibundus*) (fig. 5 boven) werd rond 1970 in België geïntroduceerd en is aan een stevige opmars bezig. Opvallend: één op vijf vijvers bevatte ook Anatolische Meerkikkers (*P. cf. bedriagae*) (fig. 5 onder), een nauw verwante soort, afkomstig uit het Midden-Oosten. Gedetailleerd genetisch onderzoek toonde bovendien aan dat zowel onze Europese als de Anatolische Meerkikkers terug te brengen zijn op handel vanuit Turkije. Hybriden tussen de Europese en de Anatolische Meerkikker werden in de studie veelvuldig aangetroffen. In sommige regio's (bv. Oost-Brabant) bestaat het merendeel van de aangetroffen kikkers uit Anatolische Meerkikkers, zelfs in natuurgebieden.

Van beide soorten is intussen waargenomen dat ze zonder scrupules de kleinere inheemse groene kikkers verorberen, maar er ook mee kruisen. Effecten op lange termijn zijn nog niet gekend, maar de kans is groot dat inheemse groene kikkers zullen verdreven worden door hun grotere exotische neefjes.

De grote boosdoeners in het hele verhaal zijn niet de handelaars. Die omzeilen immers 'gewoon' de wettelijke beperkingen door andere

Fig. 5. Europese Meerkikker (*Pelophylax ridibundus*) (foto boven) en Levantijnse Meerkikker (*P. bedriagae*) in volle opmars in de diverse waterpartijen in Vlaanderen (foto's Hugo Willocx en Lucien Vanden Daele)

soorten aan te bieden die vervolgens verwilderen en zich ongecontroleerd verbreiden. Het echte probleem situeert zich op het vlak van de onlogische en logge Europese wetgeving die import van exoten enkel verbiedt indien er aantoonbare schade is zoals bv. door Roodwangschildpad (*Trachemys scripta elegans*) in meer zuidelijke streken van Europa en door de Amerikaanse Stierkikker (*Lithobates catesbeianus*). Ook de vrijhandel binnen Europa (mogelijk gemaakt door het Schengen-verdrag) is problematisch omdat - volgens de letter van de wet - handel in schadelijke exoten nog steeds is toegelaten binnen de Europese grenzen. Terwijl Europa geld pompt in bestrijding (bv. van Amerikaanse Stierkikker) mogen deze Stierkikkers en andere exoten nog steeds legaal aangeboden worden. Dweilen met de kraan open...

Het originele artikel is te vinden op

http://perswww.kuleuven.be/~u0037361/JMergeay_pdf/Mol_Ecol_2008_Holsbeek_et_al.pdf

Voor meer informatie, contacteer Joachim Mergeay, Laboratorium voor Aquatische Ecologie en Evolutiebiologie, Charles Deberiotstraat 32, 3000 Leuven

Joachim.Mergeay@bio.kuleuven.be, tel 016 323856 (weekdagen kantooruren), gsm 0484 729549

Padden en kikkers in Uitkerkse Polder kunnen binnenkort weer veilig oversteken

De Uitkerkse Polder blijkt een uitgelezen foerageer- en overwintergebied te zijn voor padden en andere amfibieën. Tijdens de laatste zeven jaar werden er gemiddeld 1.246 levende amfibieën overgezet, hoofdzakelijk Gewone Padden maar ook Bruine Kikkers, soorten van het groene kikker-complex en Kleine Watersalamanders. Jaarlijks vielen er jammer genoeg ook een honderdtal verkeersslachtoffers, ondanks de paddenoverzetacties die de plaatselijke Natuurpuntafdeling organiseert in samenwerking met het stadsbestuur. Een paddenoverzetactie is arbeidsintensief en steunt op de medewerking van vele vrijwilligers die dagelijks paraat moeten zijn tijdens de voorjaars trek van de amfibieën. Om hieraan te verhelpen, wil het stadsbestuur een aantal paddentunnels met begeleidingswanden aanleggen zodat de trekkende amfibieën in de toekomst probleemloos de weg kunnen oversteken. Voor deze werken (die tevens passen in de heraanleg van de Kuiperscheeweg) is een budget van 25.000 euro voorzien.

Krokodillen en maagzuur

Wetenschappers van de universiteit van Utah hebben vastgesteld dat Alligators (*Alligator mississippiensis*) (fig. 6) - net zoals vele andere reptielen - de hoeveelheid maagzuur in hun maag kunnen doen schommelen, afhankelijk van de hoeveelheid bloed die naar de longen wordt gevoerd. Deze bloedstroom kunnen ze controleren door het bezit van een extra slagader die periodiek minder bloed om de longen heen voert maar wel naar diverse andere organen. Die omleiding van zuurstof grijpt vooral plaats wanneer ze een prooi naar binnen hebben gewerkt. Hoe minder zuurstof er naar de longen wordt

Fig. 6. Alligator (*Alligator mississippiensis*), Paurotes Pond, Everglades, Florida (foto Robert Jooris)

gevoerd, hoe minder CO₂ er wordt vrijgegeven en hoe meer daarvan wordt omgezet naar maagzuur en dus hoe sneller de prooi kan verteerd worden. Deze eigenschap hebben Alligators ontwikkeld als aanpassing aan hun koudbloedig metabolisme. Reptielen kunnen hun voedsel alleen verteren indien er voldoende externe warmte voorhanden is maar naarmate er minder warmte is om de prooi te kunnen verteren, neemt een grotere hoeveelheid maagzuur de taak over.

Tongen bij kameleons en longloze salamanders

Van kameleons is bekend dat ze insecten vangen met behulp van een uit de bek slingerende tong. Maar ook longloze salamanders kunnen dat. Meer nog: ze doen dat zelfs veel efficiënter dan kameleons. De Wageningse hoogleraar prof. Johan van Leeuwen en drie andere biologen stelden vast dat de kracht waarmee een longloze salamander zijn tong naar buiten schiet vier tot zes keer groter is dan bij kameleons. De spieren in de tong van de salamander leveren een vermogen op van 18.000 Watt per kilogram. Ter vergelijking: bij de kameleon bedraagt dit 'slechts' 3.000 Watt en menselijke spieren kunnen slechts 100 Watt per kilogram produceren. De eigenschap om plots zoveel energie te produceren, wordt veroorzaakt door een elastische sok die om de tong zit en die energie opslaat voordat de tong naar buiten schiet. Door deze kracht kunnen de longloze salamanders hun tong veel sneller naar buiten slingeren: 4.492 meter/seconde tegenover 500 meter/seconde bij de kameleon. Deze slingersnelheid is niet enkel te wijten aan het vermogen dat de spieren produceren maar is ook het gevolg van de zwaarte van de tong: bij kameleons is de tong met spieren gevuld terwijl bij de longloze salamander de tong voor een groot deel uit bot bestaat dat veel lichter is.

Nieuw boek: 'Het verborgen bestaan van de Gladde Slang'

Sinds eind jaren negentig wordt door RAVON Noord-Brabant geprobeerd de verspreiding van de Gladde Slang beter in beeld te krijgen. Naast zijn werk bij RAVON, werkt Arnold van Rijsewijk nog steeds met enkele andere afdelingsleden aan dit onderzoek. Wat aanvankelijk een verspreidingsonderzoek was, is de afgelopen vijf jaar uitgegroeid tot een observatie- en populatieonderzoek.

Met de verworven kennis en de ervaringen die voortvloeit uit RAVON-projecten, heeft de auteur voldoende informatie verzameld om een ecologisch verhaal te kunnen schrijven over de Gladde Slang. Dit verhaal vormt de basis van het boek 'Het verborgen bestaan van de gladde slang'. Het is leuk, spannend en geeft tegelijk veel informatie over de leefwijze van de soort. De belevenissen worden zoveel mogelijk beschreven vanuit het dier zelf, zonder het dier helemaal een broek aan te trekken en hem daarmee menselijke eigenschappen te geven. De verhalende informatie over de soort zal veel lezers aanspreken. Naast het verhaal worden op aparte pagina's weetjes meegegeven over gedrag, jaarritmiek, voortplanting, prooien, predatoren, hoe de soort gevonden kan worden en over het beheer van leefgebieden. Het boek bevat vele prachtige plaatjes.

Van dezelfde auteur verschenen reeds eerder soortgelijke boeken over de Levenbarende Hagedis 'De tocht van een jonge hagedis' (2005) en over de Rugstreeppad 'Een rugstreeppad in de polder' (2006).

Auteur: Arnold van Rijsewijk

Uitgave: Stichting RAVON, 2008, 80 pagina's, full colour

Prijs: € 11,00 (+ € 3,50 verzendkosten). Je kan het boekje te bestellen bij RAVON (<http://www.ravon.nl/>). Vergeet het IBAN nummer en de BIC-code niet te vermelden voor betalingen naar het buitenland. Voor RAVON is dat NL37 PSTB 0000459725 (IBAN) en PSTB NL21 (BIC)

Voor u gelezen...

Zuid-Afrikaan 113 dagen opgesloten met giftige slangen

Een Zuid-Afrikaan, heeft 113 dagen in het gezelschap van veertig giftige slangen doorgebracht. Daarmee verbeterde hij het vorige wereldrecord uit 1986 dat op 107 dagen stond. Deze stunt greep plaats voor een goed doel in de zoo van Hartbeespoortdam en leverde 6.400 euro op.

De recordpoging liep allerm minst van een leien dakje. De man stapte immers met een zware griep uit de glazen kooi die hij deelde met de gifslangen en werd bovendien in de schoen gebeten door een Pofadder, een zeer giftige slang. Het akeligste moment was echter toen drie gewapende mannen het park binnenstormden en ervandoor gingen met 3.850 euro.

De recordpoging is voor hem niet meer voor herhaling vatbaar. De slangen waren geen probleem maar het feit dat hij niet tot rust kon komen, speelde hem parten. 'Slapen met het licht uit of een koekje eten zonder aangestaard te worden door een Zwarte Mamba, dat ben ik na al die dagen niet meer gewoon' was zijn verklaring.

Krokodil dood na het eten van plastic zakken

Een krokodil in het Australische Great Barrier Reef stierf na het eten van meer dan 25 plastic zakken, een wijnkoeler en een rubberen voorwerp. Al die rommel had in de maag van de 3,5 meter lange krokodil een klomp gevormd waardoor het dier niet meer kon eten. Volgens een woordvoerder van een natuurbeschermingsorganisatie was dit probleem totnogtoe niet bekend bij krokodillen. Wel kampen veel zeeschildpadden met dezelfde problemen. 'Het versterkt ons algemene beeld dat er te veel afval in de oceaan zwerft en dat het de dieren en de natuur bedreigt', aldus een woordvoerder.

Jaarlijks overlijden minstens 90.000 mensen aan een slangenbeet

Over de hele wereld sterven jaarlijks minstens 90.000 mensen aan de gevolgen van een slangenbeet. Een onderzoeksteam van een universiteit in Sri Lanka schat dat jaarlijks 1.841.000 mensen het slachtoffer worden van een slangenbeet. Voor 94.000 daarvan is het gif van de slang fataal. Die cijfers liggen een pak hoger dan de cijfers die eerder de ronde deden. Men ging uit van zo'n 20.000 slangendoden per jaar. Ook in India en in de Sahara zouden veel mensen het bijltje neerleggen als gevolg van een gifslangenbeet.

Schildpad bijt kok

Een kok in Hongkong is met een gebroken teen naar het ziekenhuis gebracht nadat hij was aangevallen door een schildpad waarvan hij soep wilde maken. De Halskwabweekschildpad van zo'n 60 cm vocht zich los en beet de man in zijn teen toen die op het punt stond het dier in een pan kokend water te laten vallen. Jammer genoeg heeft de schildpad uitstel van executie gekregen want de dag daarop stond het dier op het menu.

Bronnen: 'Het Belang van Limburg' en 'Het laatste Nieuws'

Alle middelen zijn goed om te reizen!

Om het jaar 2008 af te sluiten hieronder een foto van een Yellow-rumped Warbler (*Dendroica coronata*), een zangertje op de rug van een aan het oppervlak dobberende zeeschildpad, meer dan waarschijnlijk een Dikkopschildpad (*Caretta caretta*). De plaats waar deze foto werd genomen, is niet met zekerheid bekend maar gelet op de passagier moet dat ergens langs de kusten van het Amerikaanse continent zijn.

Redactie FLITS nummer 2008/4:

Eindredactie: Robert Jooris en Dominique Verbelen

Redactiemedewerkers: Gijs Damen, Werner De Kinderen, Peter Engelen, Mark Lehouck, Joachim Mergeay, André Van Hecke.

Werkgroep Hyla

Voorzitter:

Bart Hellemans, Otterdreef 7
2980 Halle Zoersel.
tel.: 03/384.33.56
gsm: 0473/29.21.63
bart.hellemans@skynet.be

Secretaris:

Robert Jooris, Gemoedsveld 3
9230 Wetteren
tel. 09 369 42 28
robert.jooris@natuurpunt.be
robert.jooris@skynet.be

Penningmeester:

Jan Van Der Voort, A.Wolfsstraat 24/1
2900 Schoten
tel. 03 658 38 79
jan.vandervoort@hylawerkgroep.be

Webmaster

Gijs Damen, Dorpsstraat 2/2,
3971 Heppen
tel. 011 391 839
www.hylawerkgroep.be

rekeningnr. HYLA: 748-0162358-83

Provinciaal verantwoordelijken:

- Antwerpen : Jan Van der Voort
- Oost-Vlaanderen : Robert Jooris
- West-Vlaanderen: Stefaan Parreyn,
Kruisekestraat 346, 8940 Wervik
gsm 0477 33 58 64
e-mail: stefaan.parreyn@telenet.be
- Vlaams Brabant : Mark Lehouck,
Rotselaarsesteenweg 99, 3018 Leuven
tel. 016 44 49 36
mark.lehouck@pandora.be
- Limburg : Peter Engelen, 1 Meilaan 13
3650 Dilsen-Stokkem
tel. 089 75 66 09
peter.engelen@euphony.net

Leden van Natuurpunt vzw kunnen zich laten opnemen in het adressenbestand van Hyla.

Wat is Hyla?

Hyla is de herpetologische werkgroep van de Natuurpunt Studie vzw. Hyla tracht de belangstelling en de inzet van een groter publiek te bekomen door het geven van lezingen, organiseren van herpetologische excursies, publiceren van brochures en verspreiden van posters. Verder is Hyla bezig met tal van herpetologische studies o.a. studie van de Gladde slang in Kalmthout, poeleninventarisatie in Vlaanderen en de bestudering van het groene kikkercomplex. Ook op het vlak van bescherming van onze inheemse herpetofauna is Hyla zeer actief. Jaarlijks worden tienduizenden amfibieën veilig de weg overgezet, die de tocht naar hun paaiplaatsen kruist. Met de aanleg van poelen creëert Hyla zowel in reservaten als in landbouwgebied nieuwe biotopen voor kikkers en salamanders.

